

Pod Benáteckým vrchem

Kategorie: Přírodní rezervace - Aktualizováno: 17. 9. 2013 13:54
Zveřejněno: 5. 6. 2013 15:49

statut ochrany:	přírodní rezervace (PR)
katastrální území	Milovice nad Labem
umístění	severně od obce Milovice
rozloha	69,21 ha
rok vyhlášení	2002
ochranné pásmo	50 m od hranice chráněného území

Poznámka: dle nařízení vlády č. 132/2005 Sb. je PR Pod Benáteckým vrchem zařazena do Národního seznamu evropsky významných lokalit pod názvem Milovice-Mladá v celkové ploše 1244,11 ha (k. ú. Jiřice, Kbel, Lipník, Luštěnice, Milovice n. L. a Staré Benátky).

Nacházejí se zde typy přírodních stanovišť:

- 1. otevřené trávníky kontinentálních dun spaličkovcem (*Corynephorus*) a psinečkem (*Agrostis*)
- 2. evropská suchá vřesoviště
- 3. polopřirozené suché trávníky a facie křovin na vápenitých podložích (*Festuco-brometalia*)
- 4. extenzivní sečené louky nížin a podhůří (*Arrhenatherion*, *Brachypodio-Centurion nemoralis*)
- 5. dubohabřiny asociace *Gallio-Carpinetum*
- 6. staré acidofilní doubravy sdubem letním (*Quercus robur*) na písčitých pláních

Důvodem ochrany je dále výskyt populace čolka velkého (*Triturus cristatus*).

Výjimečné postavení v přírodních rezervacích v našem okolí má lokalita Milovice-Mladá. Hledisek pro toto tvrzení je několik. Oproti všem výše uvedeným nemá přímé spojení s vodou. Její vznik byl možný jen díky soustavné specifické činnosti člověka. Současně se však také jedná o plochu nejohroženější, a to právě díky zvětšujícím se nárokům současné společnosti na plochy v blízkosti velkých měst. Přírodní rezervace Pod Benáteckým vrchem je jen malou částí vcelku unikátně dochované přírody na území bývalého vojenského výcvikového prostoru Mladá. Následující popis se proto bude vztahovat na celé území Milovice-Mladá, které je navrženo jako evropsky významná lokalita.

Kromě rezervace je zde také základní prvek územního systému ekologické stability - regionální biocentrum Mladá o rozloze 576 ha. Zahrnuje zvláště chráněné území PR Pod Benáteckým vrchem, přechodně chráněnou plochu Pozorovatelná Mladá a registrovaný významný krajinný prvek Milovice-Mladá. V současné době je biocentrum tvořeno borovým lesem a listnáči, je minimálně ruderalizované (zaplevelené) s unikátními biotopy.

- I. popisovaném území byl v roce 1904 zřízen vojenský tábor pro výcvik c. k. rakouské armády. Stát vykoupil pozemky i s domy a tím přerušil po staletí tradiční způsob využívání pozemků v katastru bývalé obce Mladá. Díky tomuto zásahu se zde na rozdíl od okolní intenzivně zemědělsky využívané krajiny zachovala a přirozeně vyvíjela vegetace a na ni vázaná živočišná společenstva. Tento stav trval prakticky až do odchodu Sovětské armády v roce 1991.

Nadmořská výška území je v rozmezí 200-250 m n.m. Průměrná roční teplota se pohybuje mezi 8-9 °C, průměrné roční srážky jsou 500-600 mm. To znamená, že se jedná o klimatickou oblast teplou, mírně suchou. To ve spojení s dlouhodobou likvidací dřevin umožnilo výskyt zejména mnoha typů travinobylinných společenstev.

Z geologického hlediska je zde zastoupen převážně střední turon, a to vápnité a kaolinitické pískovce, slínité prachovce, písčité slínovce a vápence. Na tomto podloží se vyvinula skupina půd hnědozemí, ilimerizovaných půd, rendzin, půd na píscích a štěrkopíscích.

- I. rámci mapování biotopů pro účely soustavy Natura 2000 zde byl zjištěn výskyt mezofilních ovsíkových luk, širolistých suchých trávníků, otevřených trávníků s paličkovcem šedavým a kostřavových trávníků písčin. Kromě trávníků jsou zde suchá vřesoviště nížin a pahorkatin a vysoké xerofilní a mezofilní křoviny.

Na základě průzkumu terénu v roce 2003 zde byl doložen výskyt rostlin uvedených v Červeném seznamu cévnatých rostlin České republiky i druhů chráněných, mimo jiné např.: černohlávek dřípový (*Prunella laciniata*) a černohlávek velkokvětý (*Prunella grandiflora*), divizna brunátná (*Verbascum phoeniceum*), kozinec dánský (*Astragalus danicus*). Ze vzácnějších rostlin jsou zde prstnatec bezový (*Dactylorhiza sambucina*) a vemeník dvoulistý (*Platantera bifolia*). Z hlediska druhové ochrany je nejvýznamnější zjištění výskytu hořce křížatého (*Gantiana cruciata*).

- A. dosud prozkoumaných živočichů se zde nalézají kriticky ohrožený strnad luční (*Miliaria calandra*), ropucha krátkonohá (*Bufo calamita*), čolek velký (*Triturus cristatus*); silně ohrožená užovka hladká (*Coronela austriaca*), ještěrka obecná (*Lacerta agilis*), ještěrka živorodá (*Lacerta vivipara*), čolek obecný (*Triturus vulgaris*), skokan štíhlý (*Rana dalmatina*). Z ohrožených druhů pak včelojed lesní (*Pernis apivorus*), bramborníček hnědý (*Saxicola rubetra*) a černohlavý (*Saxicola torquata*), t'uhýk obecný (*Lanius collurio*) a šedý (*Lanius excubitor*), užovka obojková (*Natrix natrix*), ropucha obecná (*Bufo bufo*) a zelená (*Bufo viridis*).

Co však činí lokalitu Milovice-Mladá výjimečnou v rámci středních Čech, je množství dosud nalezených bezobratlých. K zajímavým druhům řadíme kriticky ohrožený druh modráška hořcového (*Maculinea alcon*), který je vývojově vázán na výskyt zde rostoucího hořce křížatého. Biologickou hodnotu stanoviště zvýrazňuje i zatím jediné známé místo výskytu chroustka (*Amphimallon ruficorne*) a *Pelochrista obscura* v České republice, dále pak jediné známé místo výskytu svižníka (*Cicindela germanica*), chroustka (*Ochodaeus chrysameloides*) a motýla (*Adela violaria*) v Čechách.

Ze zjištěného výskytu rostlin a živočichů vyplývá, že území bývalého vojenského výcvikového tábora Mladá je biologicky velmi cenné a díky novým průzkumům lokality se dozvídáme stále nové informace o stavu přírody v Polabí před 100 lety. Z tohoto důvodu byla část plochy Pozorovatelná vyhlášena v roce 2003 za přechodně chráněnou plochu.